

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENT

Levanger kommune

Postboks 130
7601 LEVANGER

Deres ref

Vår ref
06/1812-42 ORN

Dato

Godkjenning av forsøk - Innherred samkommune

Vi viser til deres brev datert 28. mai 2009 og 9. november 2009, og etterfølgende dialog og prosess angående søknad om videreføring av forsøket med Innherred samkommune.

1. Bakgrunn

Det er lov om forsøk i offentlig forvaltning av 26. juni 1992 nr. 87 som gir hjemmel til å drive denne typen forsøk. Dette skjer ved at forsøkskommuner, med visse begrensninger, gis anledning til å avvike fra gjeldende regelverk gjennom å lage erstatningsbestemmelser i egen lokal forskrift jf. forsøksloven § 5. Forskriftene godkjennes av Kommunal- og regionaldepartementet, jf. kongelig resolusjon av 11. desember 1992 nr. 50 om delegering av godkjennelsesmyndighet fra Kongen til Kommunal- og regionaldepartementet.

Godkjenning av forskrifter for forsøk kan gis for en periode på inntil 4 år, og forsøksperioden for samme forsøk kan forlenges med inntil 2 år, jf forsøksloven § 3. Det heter videre i samme paragraf at: *"Dersom det er planlagt eller besluttet å gjennomføre reformer i samsvar med det forsøket gjelder, kan forsøksperioden forlenges fram til reformen trer i kraft"*.

Søknaden og forsøksforskriften har vært forelagt Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Justisdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Kultur- og kirkedepartementet.

2. Generelt om vedtekt/lokal forskrift til forsøket

Forsøksloven bruker betegnelsen vedtekt. Ved utarbeidelsen av disse vedtektene skal formkravene til forskrifter i forvaltningsloven kap. VII legges til grunn. Vedtekten er derfor å regne som en lokal forskrift for den enkelte forsøkskommune. I forbindelse med godkjenningen kan departementet gjøre mindre endringer i den enkelte vedtekt.

3. Nærmere om godkjenning av forsøksmodellen og forsøksforskrifter

Departementet har gjort noen endringer i forskriften som var vedlagt søknaden. Dette er hovedsakelig endringer som ikke har innholdsmessig betydning for forsøket. Det er likevel gjort noen endringer av innholdsmessig art, hovedsakelig i forskriftens kapittel 3 om økonomibestemmelser.

Departementet vil særlig gjøre oppmerksom på forholdet mellom forsøksforskriften og avtalen som er inngått mellom kommunene. Det er i avtalen tatt inn deler av forsøksforskriften. Denne metoden kan skape fortolkningstvil mellom forskrift og avtale. Det er viktig å være tydelige på at det er forsøksforskriften som er det juridiske grunnlaget for forsøket, og som dermed alltid skal må gå foran avtale eller lignende ved fortolkningstvil.

Det ligger til departementet å godkjenne forskriften og det er denne som hjemler at kommunene kan inngå en nærmere avtale om samarbeidet. Forskriften sier hva som minimum skal avtales. Ut over dette kan det være fornuftig å avtales *andre* forhold som man måtte finne hensiktsmessig, men aldri forhold som avviker fra lov eller forsøksforskriften. Selve avtalen mellom forsøkskommunene omfattes ikke av den godkjennelsen som blir gitt fra departementet. Kommunene må selv se til at denne er innenfor rammene av lov og forsøksforskrift.

Departementet vil gjøre oppmerksom på at det kan være fornuftig å unngå bruk av paragrafer i avtalen, men heller bruke punkt (for eksempel punkt 1, 1-1 osv). Det kan skape unødvendig usikkerhet og forvirring å vise til forskriften og avtale i ulike sammenhenger, når begge bruker paragrafer. Særlig når både forskrift og avtale inneholder til dels samme bestemmelser.

Nedenfor følger de punkt der departementet har foretatt endringer i forskriften:

- § 2-3 g): Dette er en ny bestemmelse som sier at ”*annet som etter lov krever avtale*” må i tilfelle avtales. Det vil si avtalesfesting er nødvendig om det er påkrevd i hht lov.
- § 2-5: Ny bestemmelse om vedtaksførhet som er satt inn i forskriften. Den er hentet fra avtalen § 8. Bestemmelsen avviker fra kommuneloven og må derfor være en del av forsøksforskriften for at man skal ha hjemmel til å prøve ut ordningen.
- § 2-6: Om utvalg for hastekompetanse har fått et tillegg hentet fra avtalens § 9. Dette tillegget sier noe om sammensetningen av dette utvalget og avviker derfor fra de vanlige valgreglene for valg til faste utvalg i kommuneloven. Denne bestemmelsen må derfor være en del av forsøksforskriften for at kommune skal ha hjemmel til å prøve ut ordningen.
- § 3-1: Om økonomiplan, årsbudsjett osv fått et tillegg i tredje ledd siste punktum om annen fordeling av tilskudd enn etter deltakeransvaret. Tillegget er hentet fra avtalens § 17. Det er også her nødvendig med forskriftsfesting for å ha hjemmel til å prøve ut ordningen.
- § 3-4: Om låneopptak og garantitilsagn har fått et tillegg om at fylkesmannen skal godkjenne låneopptak. Departementet ser det som hensiktsmessig at de to samkommuneforsøkene i samme fylke har like regler på dette punkt.
- § 3-7: Reglene for valg av kontrollutvalg i avtalen § 6 er tatt inn i forskriften.
- §§ 3-9 og 3-10 er tatt ut av forskriften og det gis avslag på at forsøksmodellen skal gi unntak fra reglene i forskrifter om årsbudsjett og årsregnskap. Departementet ser det

som viktig at det oppstilles et fullstendig budsjett og regnskap i tråd med gjeldende forskrifter på området. Vi gjør oppmerksom på at reglene for finansforvaltning i kommuneloven § 52 også vil gjelde for samkommunen, så lenge samkommunen skal råde over egen likviditet og ta opp lån.

- § 5-1: Klage var mangelfullt utformet og ny fullstendig bestemmelse er satt inn.
- §§ 6-1 og 6-2: Disse bestemmelsene er tatt ut fordi dette dreier seg om et forsøk. Skal forsøk avsluttes og samarbeidet opphøre må dette følge reglene i forsøksloven.

Ut over dette er det gjort mindre redaksjonelle og språklig endringer.

Departementet ber kommunen om å gå gjennom den vedlagte vedtekten, for å sikre at alle nødvendige bestemmelser er kommet med og merke seg de endringer som er gjort fra departementets side. Vi oppfordrer også forsøkskommunene til å legge frem den godkjente forskriften for kommunestyret som en orienteringssak.

4. Evaluering

Evaluering av forsøk er helt vesentlig for å kunne vurdere i hvilken grad forsøksprosjektet har vært vellykket, og for å bruke erfaringene fra forsøket til forvaltningsutvikling. Det er derfor et krav at alle forsøk har et opplegg for egnevaluering. Departementet orienterer årlig Stortinget om forsøk etter forsøksloven, og det kreves derfor at alle forsøkskommuner rapporterer til departementet årlig om status og framdrift i forsøket. Frist for årlig rapportering er

1. februar.

Når det gjelder en eventuell ekstern evaluering av forsøket vil departementet komme tilbake til dette i en dialog med kommunene.

5. KOSTRA

Når det gjelder KOSTRA-rapportering legger departementet til grunn at den enkelte deltakerkommune rapporterer på vanlig måte på de områdene som er overført til samkommunen.

6. Vedtak

Med hjemmel i lov 26. juni 1992 nr. 87 om forsøk i offentlig forvaltning § 3, jf. Kongelig resolusjon av 11. desember 1992 nr. 1050, godkjenner Kommunal- og regionaldepartementet forskriftene for forsøket med samkommune mellom kommunene Levanger og Verdal. Reglene i søknadens forsøksforskrift § 3-9 og 3-10 godkjennes ikke. I forskriftens § 3-4 er det tatt inn en bestemmelse om at samkommunens låneopptak må godkjennes av fylkesmannen. Øvrige mindre endringer i forsøksforskriften følger av punkt 3 ovenfor. Forsøksperioden gjelder fra 1. januar 2010 til 31. desember 2011.

Departementet vil sørge for at samkommunens vedtekter for forsøket vil bli kunngjort hos Norsk Lovtidend avd. II (regionale og lokale forskrifter).

Vi takk for samarbeidet så langt og ønsker lykke til med gjennomføringen av forsøket.

Med hilsen

Anne Nafstad Lyftingsmo e.f.
ekspedisjonssjef

Helga Hjorth
avdelingsdirektør

Vedlegg: forsøksforskrift

Kopi til:

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Barne- og likestillingsdepartementet

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag

Helse- og omsorgsdepartementet

Justis- og politidepartementet

Kultur- og kirkedepartementet

Kunnskapsdepartementet

Landbruks- og matdepartementet

Miljøverndepartementet

Likelydende brev sendt til:

Levanger kommune

Verdal kommune

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENT

Verdal kommune
Postboks 24
Rådhusgata/Vektergata
7651 VERDAL

Deres ref

Vår ref
06/1812-42 ORN

Dato

Godkjenning av forsøk - Innherred samkommune

Vi viser til deres brev datert 28. mai 2009 og 9. november 2009, og etterfølgende dialog og prosess angående søknad om videreføring av forsøket med Innherred samkommune.

1. Bakgrunn

Det er lov om forsøk i offentlig forvaltning av 26. juni 1992 nr. 87 som gir hjemmel til å drive denne typen forsøk. Dette skjer ved at forsøkskommuner, med visse begrensninger, gis anledning til å avvike fra gjeldende regelverk gjennom å lage erstatningsbestemmelser i egen lokal forskrift jf. forsøksloven § 5. Forskriftene godkjennes av Kommunal- og regionaldepartementet, jf. kongelig resolusjon av 11. desember 1992 nr. 50 om delegering av godkjennelsesmyndighet fra Kongen til Kommunal- og regionaldepartementet.

Godkjenning av forskrifter for forsøk kan gis for en periode på inntil 4 år, og forsøksperioden for samme forsøk kan forlenges med inntil 2 år, jf forsøksloven § 3. Det heter videre i samme paragraf at: *"Dersom det er planlagt eller besluttet å gjennomføre reformer i samsvar med det forsøket gjelder, kan forsøksperioden forlenges fram til reformen trer i kraft"*.

Søknaden og forsøksforskriften har vært forelagt Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Justisdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Kultur- og kirke departementet.

2. Generelt om vedtekt/lokal forskrift til forsøket

Forsøksloven bruker betegnelsen vedtekt. Ved utarbeidelsen av disse vedtektene skal formkravene til forskrifter i forvaltningsloven kap. VII legges til grunn. Vedtekten er derfor å regne som en lokal forskrift for den enkelte forsøkskommune. I forbindelse med godkjenningen kan departementet gjøre mindre endringer i den enkelte vedtekt.

3. Nærmere om godkjenning av forsøksmodellen og forsøksforskrifter

Departementet har gjort noen endringer i forskriften som var vedlagt søknaden. Dette er hovedsakelig endringer som ikke har innholdsmessig betydning for forsøket. Det er likevel gjort noen endringer av innholdsmessig art, hovedsakelig i forskriftens kapittel 3 om økonomibestemmelser.

Departementet vil særlig gjøre oppmerksom på forholdet mellom forsøksforskriften og avtalen som er inngått mellom kommunene. Det er i avtalen tatt inn deler av forsøksforskriften. Denne metoden kan skape fortolkningstvil mellom forskrift og avtale. Det er viktig å være tydelige på at det er forsøksforskriften som er det juridiske grunnlaget for forsøket, og som dermed alltid skal må gå foran avtale eller lignende ved fortolkningstvil.

Det ligger til departementet å godkjenne forskriften og det er denne som hjemler at kommunene kan inngå en nærmere avtale om samarbeidet. Forskriften sier hva som minimum skal avtales. Ut over dette kan det være fornuftig å avtales *andre* forhold som man måtte finne hensiktsmessig, men aldri forhold som avviker fra lov eller forsøksforskriften. Selve avtalen mellom forsøkskommunene omfattes ikke av den godkjennelsen som blir gitt fra departementet. Kommunene må selv se til at denne er innenfor rammene av lov og forsøksforskrift.

Departementet vil gjøre oppmerksom på at det kan være fornuftig å unngå bruk av paragrafer i avtalen, men heller bruke punkt (for eksempel punkt 1, 1-1 osv). Det kan skape unødvendig usikkerhet og forvirring å vise til forskriften og avtale i ulike sammenhenger, når begge bruker paragrafer. Særlig når både forskrift og avtale inneholder til dels samme bestemmelser.

Nedenfor følger de punkt der departementet har foretatt endringer i forskriften:

- § 2-3 g): Dette er en ny bestemmelse som sier at ”*annet som etter lov krever avtale*” må i tilfelle avtales. Det vil si avtalesfesting er nødvendig om det er påkrevd i hht lov.
- § 2-5: Ny bestemmelse om vedtaksførhet som er satt inn i forskriften. Den er hentet fra avtalen § 8. Bestemmelsen avviker fra kommuneloven og må derfor være en del av forsøksforskriften for at man skal ha hjemmel til å prøve ut ordningen.
- § 2-6: Om utvalg for hastekompetanse har fått et tillegg hentet fra avtalens § 9. Dette tillegget sier noe om sammensetningen av dette utvalget og avviker derfor fra de vanlige valgreglene for valg til faste utvalg i kommuneloven. Denne bestemmelsen må derfor være en del av forsøksforskriften for at kommune skal ha hjemmel til å prøve ut ordningen.
- § 3-1: Om økonomiplan, årsbudsjett osv fått et tillegg i tredje ledd siste punktum om annen fordeling av tilskudd enn etter deltakeransvaret. Tillegget er hentet fra avtalens § 17. Det er også her nødvendig med forskriftsfesting for å ha hjemmel til å prøve ut ordningen.
- § 3-4: Om låneopptak og garantitilsagn har fått et tillegg om at fylkesmannen skal godkjenne låneopptak. Departementet ser det som hensiktsmessig at de to samkommuneforsøkene i samme fylke har like regler på dette punkt.
- § 3-7: Reglene for valg av kontrollutvalg i avtalen § 6 er tatt inn i forskriften.
- §§ 3-9 og 3-10 er tatt ut av forskriften og det gis avslag på at forsøksmodellen skal gi unntak fra reglene i forskrifter om årsbudsjett og årsregnskap. Departementet ser det

som viktig at det oppstilles et fullstendig budsjett og regnskap i tråd med gjeldende forskrifter på området. Vi gjør oppmerksom på at reglene for finansforvaltning i kommuneloven § 52 også vil gjelde for samkommunen, så lenge samkommunen skal råde over egen likviditet og ta opp lån.

- § 5-1: Klage var mangelfullt utformet og ny fullstendig bestemmelse er satt inn.
- §§ 6-1 og 6-2: Disse bestemmelsene er tatt ut fordi dette dreier seg om et forsøk. Skal forsøk avsluttes og samarbeidet opphøre må dette følge reglene i forsøksloven.

Ut over dette er det gjort mindre redaksjonelle og språklig endringer.

Departementet ber kommunen om å gå gjennom den vedlagte vedtekten, for å sikre at alle nødvendige bestemmelser er kommet med og merke seg de endringer som er gjort fra departementets side. Vi oppfordrer også forsøkskommunene til å legge frem den godkjente forskriften for kommunestyret som en orienteringssak.

4. Evaluering

Evaluering av forsøk er helt vesentlig for å kunne vurdere i hvilken grad forsøksprosjektet har vært vellykket, og for å bruke erfaringene fra forsøket til forvaltningsutvikling. Det er derfor et krav at alle forsøk har et opplegg for egnevaluering. Departementet orienterer årlig Stortinget om forsøk etter forsøksloven, og det kreves derfor at alle forsøkskommuner rapporterer til departementet årlig om status og framdrift i forsøket. Frist for årlig rapportering er

1. februar.

Når det gjelder en eventuell ekstern evaluering av forsøket vil departementet komme tilbake til dette i en dialog med kommunene.

5. KOSTRA

Når det gjelder KOSTRA-rapportering legger departementet til grunn at den enkelte deltakerkommune rapporterer på vanlig måte på de områdene som er overført til samkommunen.

6. Vedtak

Med hjemmel i lov 26. juni 1992 nr. 87 om forsøk i offentlig forvaltning § 3, jf. Kongelig resolusjon av 11. desember 1992 nr. 1050, godkjenner Kommunal- og regionaldepartementet forskriftene for forsøket med samkommune mellom kommunene Levanger og Verdal. Reglene i søknadens forsøksforskrift § 3-9 og 3-10 godkjennes ikke. I forskriftens § 3-4 er det tatt inn en bestemmelse om at samkommunens låneopptak må godkjennes av fylkesmannen. Øvrige mindre endringer i forsøksforskriften følger av punkt 3 ovenfor. Forsøksperioden gjelder fra 1. januar 2010 til 31. desember 2011.

Departementet vil sørge for at samkommunens vedtekter for forsøket vil bli kunngjort hos Norsk Lovtidend avd. II (regionale og lokale forskrifter).

Vi takk for samarbeidet så langt og ønsker lykke til med gjennomføringen av forsøket.

Med hilsen

Anne Nafstad Lyftingsmo e.f.
ekspedisjonssjef

Helga Hjorth
avdelingsdirektør

Vedlegg: forsøksforskrift

Kopi til:

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Barne- og likestillingsdepartementet

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag

Helse- og omsorgsdepartementet

Justis- og politidepartementet

Kultur- og kirkedepartementet

Kunnskapsdepartementet

Landbruks- og matdepartementet

Miljøverndepartementet

Likelydende brev sendt til:

Levanger kommune

Verdal kommune